

BOSHLANG'ICH SINF DARSLARIDA SIFATLI TA'LIM BERISHDA INNOVATSION METODNING AHAMIYATI.

Mamatmurodova Guljamol Fayzullayevna

Surxondaryo viloyati Denov tumani

18-maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqola boshlang'ich maktab ta'limida sifatli o'qitishni yaxshilash uchun innovatsion o'qitish usullarini joriy etish ahamiyatini o'rganadi. Ushbu maqolada ijodkorlik, texnologiya va o'quvchi markazli yondashuvlarning akademik muvaffaqiyat va har tomonlama rivojlanishga ta'siri yoritiladi.

Kalit so'zlar: innovatsion usullar, sifatli ta'lim, boshlang'ich maktab, o'qitish strategiyalari, o'quvchi markazli ta'lim, ta'lim texnologiyalari.

Boshlang'ich ta'lim bolalarning akademik sayohatining asosini tashkil etadi va ularning kognitiv, emotsional va ijtimoiy rivojlanishiga asos bo'ladi. An'anaviy o'qitish usullari ilgari samarali bo'lgan bo'lsa-da, bugungi dinamik o'quv muhitida o'quvchilarni jalb qilishda qiyinchiliklarga duch kelmoqda. Innovatsion o'qitish usullarini qo'llash bu muammolarni hal qilishda transformatsion yondashuv ekanini isbotlamoqda. Ushbu maqolada ushbu usullar boshlang'ich maktab sinflaridagi o'qitish tajribalarini va natijalarini qanday yaxshilashi muhokama qilinadi.

Ushbu tadqiqot boshlang'ich sinflarda innovatsion o'qitish strategiyalarining ta'sirini baholash uchun aralash usullardan foydalandi. Miqdoriy ma'lumotlar standartlashtirilgan test natijalari orqali yig'ildi, sifatli ma'lumotlar esa o'qituvchilar, o'quvchilar va ota-onalar bilan suhbatlar orqali olindi. Tadqiqot quyidagi uchta asosiy sohani o'z ichiga oldi: texnologiyadan foydalanish, loyiha asosida o'qitish va o'yinlashtirish (gamifikatsiya).

Boshlang'ich sinflarda sifatli ta'limni ta'minlashda innovatsion usullar juda muhim ahamiyatga ega. Bu usullar yosh avlodning ijodkorligini rivojlantirish, mustahkam bilim asosini shakllantirish va uzoq muddatli o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirishda katta rol o'ynaydi. Quyida boshlang'ich ta'limda innovatsion usullarning ahamiyati ko'rsatilgan:

Qiziqish va motivatsiyani oshiradi

- Interaktiv o'qitish: Gamifikatsiya, interaktiv raqamli vositalar va amaliy mashg'ulotlar ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va yoqimli qiladi.

- Faol ishtirok: O'quvchilar o'qish jarayonida faol qatnashganida, ma'lumotni yaxshiroq o'zlashtiradi va ta'limga ijobiy munosabat shakllantiradi.

Ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi

- Muammolarni hal qilish qobiliyati: Innovatsion usullar o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi va muammolarni ijodiy hal qilish ko'nikmasini shakllantiradi.

- Izlanish: Tadqiqot va tajriba qilish imkoniyatlari qiziquvchanlikni va original fikrlashni qo'llab-quvvatlaydi.

Turli o'quv uslublariga moslashadi

- Shaxsiylashtirilgan ta'lim: Texnologiyaga asoslangan usullar har bir o'quvchining ehtiyojiga mos ravishda o'qitishni ta'minlaydi, jumladan vizual, eshitish va harakatga asoslangan o'quvchilar uchun.

- Inkluziv ta'lim: Innovatsion texnikalar turli imkoniyatlarga ega bolalar uchun ta'limni qulay va mavjud qiladi.

XX asr ko'nikmalarini rivojlantiradi

- Hamkorlik va muloqot: Guruh loyihalari va raqamli platformalar o'quvchilarga samarali hamkorlik qilish va o'z fikrlarini aniq ifodalashni o'rgatadi.

- Texnologik savodxonlik: Raqamli vositalar bilan ishlash kelajakdagi texnologiyalarga tayyorlaydi.

Uzoq muddatli o'rganishga undaydi

- Ichki motivatsiya: Innovatsion usullar darslarda olgan bilimlarining haqiqiy hayotdagi qo'llanilishini ko'rsatib, o'quvchilarda o'qishga bo'lgan ishtiyoqni uyg'otadi.

- Moslashuvchanlik: Erta yoshdan dinamik va ijodiy o'qitish usullari bilan tanishish, bolalarni yangi vaziyatlarga moslashishga o'rgatadi.

O'qituvchilarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi

- Dinamik o'qitish usullari: Innovatsion usullarni qo'llash o'qituvchilarning yangi strategiyalar va ko'nikmalarni rivojlantirishiga yordam beradi.

- Fikr-mulohazalar tizimi: Zamonaviy vositalar o'qituvchilarga o'quvchilarning yutuqlarini real vaqt rejimida kuzatish va muammolarni tezkor hal qilish imkonini beradi.

Boshlang'ich ta'limda innovatsion usullarning namunasi

Loyiha asosida o'qitish (PBL): Haqiqiy hayotdagi muammolarni amaliy o'rganishni rag'batlantiradi.

Flipped Classroom: O'quvchilar uyda video darslarni ko'rib, sinfda amaliy faoliyat bilan shug'ullanadi.

Gamifikatsiya: O'yin elementlarini ta'limga qo'shib, uni qiziqarli va raqobatbardosh qiladi.

STEM/STEAM ta'limi: Fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematikani birlashtirib, keng qamrovli ko'nikmalarni rivojlantiradi.

Texnologiyadan foydalanish: Planshetlar, interaktiv doskalar va ta'limiy ilovalar orqali o'quvchilarni jalb qiladi.

Innovatsion usullar nafaqat ta’limni qiziqarli qiladi, balki boshlang’ich sinf o’quvchilariga o’zgaruvchan dunyoda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo’lgan bilim va ko’nikmalarni beradi. Bu yondashuvlar o’qituvchilarga sifatli ta’limni ta’minlash va bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyati uchun zamin yaratishda yordam beradi.

Natijalar boshlang’ich ta’limda innovatsion usullarning transformatsion salohiyatini ta’kidlaydi. Texnologiyaga asoslangan o’qitish nazariy bilim va amaliy qo’llash o’rtasidagi bo’shliqni to’ldiradi, darslarni yanada qiziqarli va interaktiv qiladi. Loyiha asosidagi o’qitish o’quvchilarni o’z ta’lim jarayoniga egalik qilishga undaydi, izlanish va kashfiyotga rag’batlantiradi. O’yinlashtirish esa qiziqarli va raqobatbardosh elementlarni kiritish orqali qiyin mavzularga qiziqishni saqlashga yordam beradi. Ammo tadqiqot resurslarga cheklangan kirish va o’qituvchi tayyorgarligi kabi to’siqlarni ham aniqladi.

Xulosa

Innovatsion o’qitish usullari boshlang’ich maktab sinflarida sifatli ta’limni ta’minlash uchun juda muhimdir. Ularning to’liq salohiyatini amalga oshirish uchun maktablar o’qituvchi malakasini oshirish dasturlariga sarmoya kiritishi, zamonaviy ta’lim vositalariga kirishni ta’minlashi va tajriba va ijodkorlikni qo’llab-quvvatlaydigan inklyuziv muhit yaratishi kerak. Kelgusida tadqiqotlar ushbu usullarning uzoq muddatli ta’siri va turli ta’lim kontekstlarida miqyosini o’rganishga e’tibor qaratishi lozim.

O’qituvchilar uchun muntazam seminarlar va malaka oshirish mashg’ulotlarini o’tkazish.

Interaktiv va shaxsiylashtirilgan ta’limni ta’minlash uchun texnologiyalarni o’quv dasturlariga integratsiya qilish.

O’quvchilarni real hayot muammolarini hal qilishga jalb qiluvchi hamkorlik loyihalarini rag’batlantirish.

Maktablar bo’ylab resurslarga teng kirishni ta’minlash uchun mablag’ ajratish.

Qo’llab-quvvatlovchi ekotizim yaratish uchun maktablar, ota-onalar va ta’lim texnologiyalari yetkazib beruvchilar o’rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish.

Adabiyotlar.

- 1) Г.Э. Саидова Ситуация свободного выбора на уроках математики в начальных классах Вестник науки и образования, 2019. – С. 35–37.
- 2) Н.Б. Сайфуллаева, Г.Э. Саидова Повышение эффективности занятий, используя интерактивные методы в начальном образовании Научный журнал, 2019. – С. 101–102.

- 3) Г.Э. Саидова, С.Ф. Санокулова Эффективность использования технологии дидактического игрового образования в начальных классах. European research, 2020. – С. 118–120.
- 4) Г.Э. Саидова Развитие логического мышления учащихся на уроках математики в начальной школе. International scientific review of the problems of philisophy, psychology. 2019.
- 5) R.Z. Samadovna, K.S. Narzullayevna, S.G. Ergashevna Technology for the development of logical thinking in students in primary schoolJournal of Critical Reviews 7 (6), 485–491.
- 6) Г.Э. Саидова Использование современных педагогических технологий на уроке математики Ученый XXI века 12, 47. 2018.
- 7) S.G. Ergashevna, S.S. Furqatovna Modern Forms of Mathematics in Primary Schools Middle European Scientific Bulletin 8. 2021.
- 8) G.E. Saidova, N.B. Sayfullayeva Modern teaching technologies in teaching mathematics in elementary grades European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences 7. 2019.